

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Филология факультеті

Қазақ әдебиеті және әдебиет теориясы кафедрасы

«Заманауи кітап нарығы және білім»

пәні бойынша

ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

Пәннің коды: SKRIO 5207

Пәннің ID: 95919

«7M01701 – Қазақ тілі мен әдебиеті» білім беру бағдарламасы

Оқыту деңгейі: магистратура

Курс – 1

Семестр – 2

Кредит саны – 9

Алматы, 2025

1. ПӘННІҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ БАҒДАРЛАМАСЫ

Пәннің мақсаты – баспа ісінің негіздері, оның жүйесі, тұжырымдамалары, қағидаттары, бағыттары туралы түсінік қалыптастыру. Оқу курсы баспаның құрылымы мен баспа процесінің негізгі сатылары, кітаптарды дайындау мен шығару, кітап нарығының Қазақстанда және шетелде қызмет етуінің кезеңдері мен ерекшеліктері туралы білімді қалыптастырады. Пән авторлық құқық, баспа ісіндегі маркетинг және менеджмент, кітап басуға бағытталған.

Пәнді оқытудан күтілетін нәтижелер:

1. Ақпараттарды қабылдауға, талдауға, жалпылауға қабілеттілігі артады. Баспа ісі және баспасөз жүйесі жайлы мағлұмат алу арқылы баспагерлік, редакторлық қабілеттерін дамытады.
2. Өзін-өзі дамытуға, біліктілікті және шеберлікті көтеруге ұмтылу, зерттеудің әдіс-тәсілдерін біледі және түсінеді.
3. Өзіндік жетістіктер мен кемшіліктерді сыни бағалай білу және кемшіліктерді жоюдың, ары қарай дамудың жолын таңдай біледі.
4. Функционалды сауаттылық қалыптастыру, алған білімді тәжірибе жүзінде және ғылыми-зерттеу жұмысында қолдана біледі.
5. Негізгі ережелер мен тұжырымдамаларға филологиялық талдау жасау, ғылымның дамуына сәйкес ережелер мен тұжырымдарға сын көзімен қарау қалыптасады.

Пән бойынша оқытылатын негізгі тақырыптар.

МОДУЛЬ 1 Заманауи білім беру және кітап нарығы

1. Шығармашылық еңбектің шығу тегі. Зерттеу жұмыстарындағы тақырып мәселесі.
2. Шығармашылық еңбекті жоспарлау және оның жазылу тарихы.
3. Алғашқы баспа ісінің дамуы мен қалыптасуы.
4. Авторлық туындыларды баспаға ұсыну және оның жазылу талаптары.
5. Авторлық туындыларды заманауи рәсімдеу және баспадан шығару мәселесі. («Атамұра», «Алматыкітап», «Білім», «Ғылым», «Көкжиек», «Мектеп» т.б.)

МОДУЛЬ 2 Баспа түрлері және баспагерлік

1. Баспаның құрылымы мен баспа процесінің негізгі сатылары.
2. Баспа түрлерінің заңдылықтары мен баспа ісі бағыттары.
3. Баспагерлік, редакторлық қабілеттерін дамыту.
4. Заманауи білім берудегі баспаның қызметтері.
5. Кітап басу саласындағы жүйелеу, жинақтау әдістері.

МОДУЛЬ 3 Шығармашылық еңбекке қойылатын талаптар

1. Кітап басуда қазіргі гуманитарлық ғылымның даму бағыттары.
2. Жазушы еңбегі және өмір шындығы.
3. Баспа ісі және баспасөз жүйесінің талаптары.
4. Кітаптарды дайындау мен шығару кезінде баспа ұстанымы.
5. Авторлық құқық, баспа ісіндегі маркетинг және менеджмент.

Ұсынылатын дереккөздердің тізімі.

Әдебиет:

Негізгі:

1. Левин Ю.С., Матвеев П.А., Маудрих К.Д. Производственные процессы в полиграфии. Проектирование и расчет. -М.: Книга, 2019.
2. Нормативные материалы по издательскому делу. Справочник / Составитель В.А.Маркус. – Москва: “Курсивъ”, 2017.
3. Рахымбаева А.Б., Б.О. Сабатаева. Менеджмент: Оқу құралы. – Алматы, 2019. – 149 б.
4. Сатыбалдыұлы С. Маркетинг және басқару негіздері. – Астана : Фолиат, 2017. – 319 б
5. Ахметов К. Сағындықов Е. «Менеджмент негіздері». – Алматы: АЭСА баспа орталығы, 2020.

Қосымша:

1. Майкл Райан, Джули Ривкин. Әдебиет теориясы. Антология I, II, III, IV том –Астана, 2019
2. А.Байтұрсынов. Әдебиет танытқыш, А., 2020
3. Ж.Дәдебаев. Жазушы еңбегі. А., 2021
4. Сарбасов Б. Ежелгі дәуірдегі қазақ әдебиеті (Оқулық) «Қазақ университеті» баспасы – Алматы, 2022

Интернет-ресурстары:

1. <http://bilimdiler.kz/>
2. <http://alemadebiety.kz/>
3. <http://kk.wikipedia.org/>
4. <http://abai.kz/>
5. <http://www.itest.kz>
6. <http://adebiportal.kz/>

**2. ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУ ТАПСЫРМАСЫН ОРЫНДАУ БОЙЫНША
ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР: СТАНДАРТТЫ/ЖАЗБАША/OFFLINE**

2.1. Емтихан формасы: Стандартты жазбаша offline. **Платформасы:** Univer АЖ

2.2. Жазбаша емтиханның мақсаты: пәнді оқу кезінде меңгерілген оқу нәтижелерін, дағдылар мен құзыреттіліктерді көрсету, өз ойларын жазбаша қисынды жеткізу, өз көзқарасын дәлелдей білу.

2.3. Тапсырманы орындаудан күтілетін нәтижелер:

Жазбаша емтиханның бір билетінде оқытылған курс бойынша оқу нәтижелерін анықтайтын және төменде сипатталған критерийлер бойынша бағаланатын 3 сұрақ бар:

1-сұрақ: *1 критерий.* Теорияны және курс тұжырымдамасын білу. *2 критерий.* Курстың мазмұнында көрсетілген теориялық ережелерді мысалдармен түсіну және растау.

2-сұрақ: *3 критерий.* Таңдалған әдістеме мен технологияны жазбаша практикалық тапсырмаларға қолдану. *4 критерий.* Практикалық тапсырмада берілген негізгі мәселені ашу және шешу.

3-сұрақ: *5 критерий.* Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және жазбаша сыни талдау. *6 критерий.* Өз тәжірибесінен алынған нәтиженің негіздемесі.

2.4. Емтихан өткізу рәсімі.

2.4.1. Стандартты жазбаша offline емтихан бекітілген кестеге сәйкес өткізіледі.

2.4.2. Жазбаша offline емтихан басталғанға дейін 15 минут бұрын кезекші оқытушы жеке куәлік бойынша білім алушылардың жеке басын тексеруді жүзеге асырады, білім алушыларды келу парақтарында көрсетілген орындарға отырғызады.

2.4.3. Бөгде адамның жазбаша offline емтиханына келген жағдайда кезекші оқытушы осы Ережелерді бұзу туралы тиісті акт жасайды.

2.4.4. Кешігіп келген білім алушылар емтиханға жіберілмейді.

2.4.5. Емтихан кезінде кезекші оқытушы білім алушылардың бекітілген нұсқаулыққа сәйкес мінез-құлық ережелерін сақтауын бақылауды жүзеге асырады.

2.4.6. Емтиханға бөлінген уақыт аяқталғаннан кейін (2 астрономиялық сағат) кезекші оқытушы:

1) емтихан жұмыстарын жинайды;

2) әр жауап парағында жұмысты жазудың аяқталу белгісін қояды – Х әрпі;

3) деканат маманына шифрлауға келу парақтарымен бірге жауап парақтарын ұсынады.

2.4.7. Деканат маманына шифрлау үшін жұмыстарды ұсыну кідірітілген жағдайда кінәлі адамдарды жауапқа тарта отырып, тиісті акт жасалады.

2.4.8. Емтиханда білім алушыларға өзімен бірге қосалқы акпаратқа рұқсатсыз қол жеткізу үшін пайдаланылуы мүмкін шпаргалкаларды, ұялы телефондарды, смарт-сағаттарды және басқа да техникалық және өзге де құралдарды алып жүруге және/немесе пайдалануға тыйым салынады. Басқа білім алушылармен және бөгде адамдармен сөйлесуге, жауаптарда ТАӘ және/немесе өзге де сәйкестендіру жазбаларын жазуға тыйым салынады.

2.4.9. Егер білім алушы емтиханға келіп, билет бойынша жауап беруден бас тартса, емтихан тапсыру «F» бағасы ретінде бағаланады.

2.4.10. Дәлелді себеп болмаған жағдайда емтиханға келмеу «F» бағасы ретінде бағаланады.

2.4.11. Білім алушы осы тармақтардың біреуін немесе бірнешеуін бұзған жағдайда емтихан жұмысының күшін жою актісі (бұдан әрі – Акт) толтырылады, пән үшін «F» («қанағаттанарлықсыз») бағасы қойылады.

2.4.12. Емтиханда осы Ережелерді қайталап бұзғаны үшін білім алушы факультет кеңесінің Әдеп жөніндегі қарауына ұсынылады.

2.4.13. Пән бойынша қорытынды баға емтихан өткізілгеннен кейін 1 ай ішінде, білім алушылар қашықтықтан білім беру технологияларын және/немесе емтихандағы мінез-құлық ережелерін қолдана отырып қорытынды бақылау жүргізуге арналған нұсқаулықтарды бұзғаны анықталған жағдайда: шпаргалкаларды, ұялы телефондарды пайдалану, келіссөздер жүргізу және т.б. актіні толтыра отырып, бақылау бейнекамераларынан алынған жазбалар негізінде жойылуы мүмкін. Актінің күшін жою үшін шағымдану және апелляция қабылданбайды.

2.4.14. Емтихандардағы барлық ереже бұзушылықтар білім алушының транскриптіне енгізіледі.

ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУДЫ КРИТЕРИАЛДЫ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ

Пән: «Заманауи кітап нарығы және білім»; **Формасы:** Стандартты жазбаша offline. **Платформасы:** Univer АЖ

ДЕСКРИПТОРЛАР					
№	Балл	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»
		90-100 %	70-89 %	50-69 %	25-49 %
1 сұрақ	Критерий 1 критерий. Теорияны және курс тұжырымдамасын білу	Пәннің негізгі мақсатын, мазмұнын, пәнге байланысты ұғымдар мен түсініктерді өте жақсы түсінеді. Баяндаулары нақты, ғылыми негізді.	Пәннің негізгі мақсатын, мазмұнын, пәнге байланысты ұғымдар мен түсініктерді жақсы түсінеді. Баяндаулары нақты, ғылыми негізді.	Пәннің қарастыратын мәселелері, негізгі тақырыптары бойынша қойылған сұрақтарға жауаптары дұрыс емес. Баяндаулары мен тұжырымдарында стильдік, тілдік қателіктер көп ұшырасады.	Пәннің негізгі мазмұнына, ұғымдары мен тақырыптарына қатысты айтарлықтай қателіктер жіберілді.
2 сұрақ	Критерий. 2 критерий. Курстың мазмұнында көрсетілген теориялық ережелерді мысалдармен түсіну және растау.	Пәннің негізгі тақырыптары бойынша қойылған сұрақтарға жауаптарын дәйекті мысалдармен негіздей алады. Ұсынылған тапсырмаларды сауатты, ғылыми негізді, дереккөздерді дұрыс пайдалана отырып, көрнекі түрде орындаған.	Жауаптарында нақты мысалдар аз кездеседі. Кейбір ғылыми тұжырымдауларында дәлдік жетіспейді.	Жауаптарында сұрақ мазмұнын ашып бере алмады. Мысалдар келтірілген жоқ.	Негізгі теориялық ұғымдарды растай да, дәлелдей де алмайды.
3 сұрақ	Критерий. 3 критерий. Таңдалған әдістеме мен технологияны жазбаша практикалық тапсырмаларға қолдану.	Берілген тапсырмаларды өз уақытында, дәлелді дәйектермен, жан-жақты қарастыра отырып орындайды. Тақырып бойынша жазған жазбаша жұмысында ғылыми негізді өзіндік тұжырым жасай алатындығы көрінеді.	Берілген тапсырмаларды өз уақытында орындағанымен, дәлелді дәйектерді толық келтірмеген. Жазбаша жұмысында стильдік, грамматикалық қателер ұшырасады.	Жазбаша жұмысында мазмұндық жүйелілік жоқ. Нақты зерттеу тақырыбына байланысты дереккөздерді қарастырмаған.	Жазбаша емтихан жұмысын қалай орындау керектігін білмейді. Өзіндік пікір, қорытынды тұжырым жасауды меңгермеген.
4 сұрақ	Критерий. 4 критерий. Практикалық тапсырмада берілген негізгі мәселені ашу және шешу.	Практикалық жұмыс жасау барысында мысалдар келтіре отырып, тақырыпты саралай алады.	Мысалдар келтіре отырып талдау жасауға бейімділігі бар. Дегенмен, жауаптарында жүйелілік сақталмаған.	Берілген тапсырмалар бойынша материалдарды толық қарастырмаған. Түсінбеген. Сондықтан тапсырма бойынша негізгі мәселені ашып бере алмайды.	Пәннің мазмұны, тақырыптары бойынша материалдарды игермеген.
5 сұрақ	Критерий. Таңдалған	Берілген тапсырмаларды дәйекті, қисынды, сауатты, ғылыми	Берілген тапсырмалар бойынша жауаптарында	Жауаптары тапсырмаларды	Берілген сұрақтарға жауап жазылмаған. Дереккөздер.

әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және жазбаша сыни талдау.	негіздей отырып, кері байланыс жасай алды. Шығарманы сауатты талдап, түсіндіріп бере алады. Өзіндік тұжырымдарын бекітіп, баяндауда ғылыми стиль нормаларын сақтай отырып, жүйелі жеткізе алады. Әрине баяндау барысында	пайдаланған әдебиеттер бойынша 3-4 кате жіберілді. Алайда бұл сапалы орындалған тапсырманың жалпы деңгейіне айтарлықтай әсер етпейді.	дәлелді емес. Стильдік, грамматикалық қателері бар. Шығармаларды талдауда қорытындылары дұрыс емес. Түсініксіз.	орындауға қойылатын талаптарға сай келмейді. Әрі жауаптары толық емес. Түсініксіз.	талдау әдістері қолданылмаған.
6 критерий. Өз тәжірибесінен алынған нәтиженің негіздемесі.	Пән арқылы білгенін, түсінгенін қалай, қайда қолдана алатындығына нақты мысалдары жетерлік. Көркем шығармаларды талдау барысында бүгінгі күннің ситуацияларымен байланыстыра отырып тұжырым жасай алады.	Пәннің мазмұны бойынша білгенін, түсінгенін, есте сақтағанын, өмірлік тәжірибеде қолдануға болатындығына мысалдары аз және нақты емес.	Пәннің негізгі тақырыптары бойынша білгенін, түсінгенін, есте сақтағанын өз сөзімен жазбаша толық жеткізіп бере алмайды.	Жазбаша талдаулары әлсіз.	Білу, түсіну, талдау жасай алу, пікірін өз сөзімен жеткізе білу дағдылары жоқ.

Қорытынды бағалауды есептеу формуласы:

Қорытынды баға (КБ) = $(\%1 + \%2 + \%3 + \%4 + \%5 + \%6) / К$, мұндағы % - критерий бойынша тапсырманы орындау деңгейі, К - критерийлердің жалпы саны.

Қорытынды баллды есептеу мысалы

№	Балл	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»
Критерий		90-100 %	70-89 %	50-69 %	25-49 % 0-24 %
1. 1 критерий	100				
2. 2 критерий			75		
3. 3 критерий				60	
4. 4 критерий					45
5. 5 критерий	100				
6. 6 критерий					49
Қорытынды %	200		75	60	94
					200 + 75 + 60 + 94 = 429 429 / 6 критерийлер = 71,5 Қорытынды балл в % = 72

Есептеу кезінде алынған баллдарға сүйене отырып, біз бағалауды бағалау шкаласымен салыстыра аламыз. 72 балл 70 баллдан 89 баллға дейін, бұл бағалау шкаласына сәйкес «Жақсы» санатына сай келеді. Осылайша, осы есептеуде емтихан дәстүрлі бағалау шкаласы мен ECTS-ке ауыстыра отырып, білім алушылардың оқу жетістіктерін есепке алуы бағалаудың баллдық-рейтингтік әріптік жүйесіне сәйкес «Жақсы» 72 баллға бағаланатын болады.

Б.Ө. Жолдасбекова
А.Б. Темірболат
Б.С. Сарбасов

Декан
Кафедра меңгерушісі
Дәріскер

